

Näringsdepartementet

Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 18 november 2019

Kommitterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Lagstiftningsöverläggningar

Jordbruk

3. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020;
 - Förordningen om strategiska CAP-planer
 - Förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av CAP
 - Förordningen om en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter

- Diskussion om miljö- och klimatrelaterade aspekter

Förslagens innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020 presenterades den 1 juni 2018. Reformpaketet består av tre förordningsförslag.

Kommissionen vill se en höjd miljö- och klimatambition i CAP. Kommissionens förslag är att detta ska ske genom förstärkta grundvillkor, ökad avsättning av medel till miljö- och klimatåtgärder samt obligatoriskt krav för medlemsländerna att införa miljö- och klimatåtgärder i pelare I genom miljöprogram ("*eco schemes*"). Kommissionens förslag innebär även att det nuvarande förgröningsstödet omvandlas till nya grundvillkor som alla lantbrukare behöver följa för att få stöd.

Behandlingen i rådet har under hösten 2019 särskilt fokuserat på den nya genomförandemodellen samt utformningen av miljö- och klimatåtgärderna i den nya CAP. Flertalet medlemsstater ställer sig bakom en höjd ambition för miljö och klimat för CAP. Ett antal medlemsländer förespråkar att en högre andel av medlen inom CAP öronmärks och vill att även en del av pelare I ska öronmärkas. Flera medlemsländer anser samtidigt att det krävs ökade resurser till CAP eller att ambitionen först kan fastställas efter utfallet av budgetförhandlingarna. Ordförandeskapet undersöker nu möjligheten att nå en kompromisslösning som innefattar såväl öronmärkning som inkluderar pelare I som nödvändig flexibilitet för medlemsländerna. En sådan kompromisslösning skulle kunna innebära att en procentandel av hela den nationella strategiska planen öronmärks för miljö- och klimatrelaterade mål. Procentandelen skulle då vara likadan för alla medlemsländer, vilka även skulle ha möjlighet att välja i vilken av pelarna som åtgärderna ska genomföras.

Medlemsländerna har olika syn på om miljö- och klimatprogram i pelare I ("*eco schemes*") ska vara obligatoriskt samt hur reglerna för detta nya system ska utformas.

Ordförandeskapet har även tagit fram ändringsförslag med syftet att minska risken för att förlora medel om anslutningen till åtgärder i "*eco schemes*" blir mindre än förväntad. Ändringsförslagen innebär att medlemsstaterna inom vissa ramar får flexibilitet att flytta medel till "*eco schemes*" från direktstöden om anslutningen blir högre än förväntat.

Under de olika ordförandeskapen har villkoren i konditionaliteten klargjorts och nödvändig flexibilitet lagts in för att kunna beakta de olika lokala förhållanden som råder inom EU. I de ändrade texterna tydliggörs att medlemsstaterna ska kunna rikta grundvillkoren till regioner, områden eller företag på ett sätt som gör att kraven blir relevanta. Förslag till ändringar i utformningen av regelverket om sanktioner för grundvillkoren har tagits fram med syfte att konsekvenserna av mindre fel ska minska.

Ordförandeskapet har även föreslagit ändringar i definitionen av stödberättigad mark för att dessa inte ska stå i vägen för en höjd miljö- och klimatambition, utan istället stärka lantbrukarnas incitament.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Vägledande principer för regeringen i förhandlingarna om CAP är totalt väsentligt minskade utgifter, marknadsorientering, stärkt konkurrenskraft och lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner, mer fokus på resultat samt förenkling.

Regeringen välkomnar att ordförandeskapet har utgångspunkten att miljö- och klimatambitionerna i CAP kan höjas. Regeringen är en stark förespråkare för ökad miljö- och klimatambition inom CAP och skulle vilja se en större öronmärkning av medel för miljö- och klimatåtgärder. Utöver en öronmärkning av medel i pelare II har regeringen även förespråkats en öronmärkning av medel i pelare I. Regeringen ställer sig därför positiv till att ordförandeskapet har presenterat ett kompromissförslag om öronmärkning som omfattar båda pelarna, om det innebär att procentsatsen sätts på en nivå så att den medför en ökad miljö- och klimatambition inom EU jämfört med kommissionens förslag. Om ordförandeskapet tar fram ett mer utvecklat förslag behöver det granskas närmare för att kunna avgöra om det ligger i linje med en ökad miljö- och klimatambition. Regeringen är preliminärt positiv till att ge medlemsländerna större flexibilitet när det gäller i vilken pelare åtgärder ska genomföras.

Regeringen är även positiv till det nya miljöprogrammet i pelare I som ger förutsättningar för att öka intresset hos lantbrukare för riktade åtgärder. Det är också angeläget att regelverket för hantering av medel främjar en hög miljö- och klimatambition hos medlemsstaterna.

Regeringen är i huvudsak positiv till de förändringar som under förhandlingen har gjorts i förslagen kopplat till grundvillkoren, framförallt

tydliggörandet att medlemsstaterna ska kunna rikta grundvillkoren till regioner, områden och företag där de är relevanta. Det ger förutsättningar för miljönytta och effektivitet i genomförandet. En ökad miljöambition är svår att åstadkomma utan att lantbrukarna är delaktiga i utvecklingen, samt att de åtgärder som föreslås är effektiva och relevanta för jordbrukarna. Kommissionens granskning och godkännande av de strategiska planerna säkerställer att de ökade miljö- och klimatambitionerna nås på såväl EU-nivå som i medlemsstaterna.

Regeringen anser att systemet för sanktioner och kontroller behöver förenklas när det gäller mindre allvarliga avvikelser jämfört med vad kommissionen föreslagit. Det är viktigt att sanktioner fokuserar på väsentliga avvikelser.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 13 juni 2019 och skriftligt förfarande den 11 juli och för samråd med EU-nämnden den 12 juli 2019.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det finns en osäkerhet kring den fortsatta förhandlingen eftersom den är beroende av budgetramförhandlingarna och Europaparlamentets behandling av förslaget.

En slutlig överenskommelse mellan parlamentet och rådet bedöms kunna ske tidigast när en överenskommelse nåtts om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027.

Faktoppromemoria:

Fakta-PM 2017/18:FPM 140.

4. Förordningar om övergångsbestämmelserna för den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP)

- Föredragning av kommissionen

- Diskussion

Förslagets innehåll:

Förslaget till nytt regelverk för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020 kommer att försenas med minst ett år, vilket skulle innebära att det börjar gälla tidigast den 1 januari 2022. Ikraftträdandet kan komma att försenas med ytterligare ett eller två år.

För att överbrygga det gap som uppstår mellan perioderna föreslås övergångsregler i form av två förordningar (dokument 2019/0253 (COD) och 2019/0254 (COD)). Förordningsförslagen syftar till att tillhandahålla den rättsliga grunden för att medlemsstaterna ska kunna upprätthålla kontinuitet för stöd och ersättningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken. Detta hanteras genom att nödvändiga justeringar görs i nuvarande regelverk som även kompletteras med finansiella aspekter när beslut om EU:s fleråriga budgetram 2021-2027 har fattats. I likhet med hur övergången hanterades vid förseningen av den förra reformen är principen att utgå ifrån gamla regler men använda nya medel. Nuvarande system för övervakning, uppföljning och utvärdering förlängs under övergångsperioden.

Förslaget utgår från en ettårig försening. För att medlemsstaterna ska hinna vidta nödvändiga åtgärder anges i förslaget att rådet och Europaparlamentet behöver ha fattat ett beslut i mitten av 2020.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Vägledande principer för regeringen i förhandlingarna om CAP är totalt väsentligt minskade utgifter, marknadsorientering, stärkt konkurrenskraft och lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner, ökat fokus på resultat samt förenkling. Vad gäller övergångsförordningarna stödjer regeringen principen om gamla regler, nya pengar. Övergångsreglerna bör finnas på plats i god tid före utgången av innevarande period och bör inte innebära att delar av den nya politiken implementeras i förväg.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Övergångsreglerna har inte varit föremål för behandling i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Av förslaget framgår att rådet och Europaparlamentet behöver ha fattat ett beslut om övergångsförordningarna i mitten av 2020 för att medlemsstaterna ska hinna vidta nödvändiga åtgärder för övergångsperioden.